

omnib⁹ q̄ possidet. rē. statiz e pipharmo pfe
 ⁊ Johāna mfe defuncti cepit cogitare quali
 diuitias expēderet ad honorē dei. Etia in si
 gnū future obediētie pma die natiuitat sue
 cū balnearef instinctu spūsancti stetit erect⁹
 in pelui. tāq̄ parat⁹ ad obediēdū pcepti dei.
 Septimū signū si dolet de iniuria pentū fm
 qd dicit Tulli⁹. Signū honestatē lachrima
 in oculis ad iniuriā factā pentib⁹ suis. Hanc
 habuit. b. Nico. qz cū videret q̄ iniuria irro
 garef deo in mēbris suis scz trib⁹ iuuenibus
 ipos libauit. Refert etiā Jobes diacon⁹. q̄
 dā vir diues meriti. f. Nico. filiū habuit quē
 a deo datū vouit Nico. scō dei h i domo sua
 capellā pstruēs oī anno festū ei⁹ celebrabat
 solennit. Et loc⁹ ille sit⁹ erat apd terrā agare
 noz. iō fili⁹ ab eis capif. ⁊ in seruitutē regis
 eoz deputat. Sequēti anno dū p̄ ei⁹ festū
 celebraret. ⁊ puer ciphū p̄ciosū tenēs ⁊ regi
 mistraret. recoluit suā captiuitatē pentū do
 lorē ⁊ gaudia q̄ ea die in domo sua fiebāt ce
 pit altius suspirare. qz suspirioz causaz cuz
 rex extorsisset dixit. Quicqd tu⁹ Nico. agat
 tu h nobiscū maneb. Hāc iniuriā noluit susti
 nere. b. Nico. szbito q̄si yē⁹ vehemens do
 mū p̄cussit. ⁊ puer cū ciphō rapif. ⁊ añ fores
 ecclie vbi pentes agebāt solēnia collocat. p/
 pter qd magnū gaudiū singulis generabat.
 Octauū signū future pbitat ē. si iuuenis a
 pentib⁹ exis lōge anxiat qd ē signū natural
 dilectiois. Sic. b. Nico. sciēs se lōge eē a dō
 in regione dissilitudinif anxiat cū p̄s. cxix
 di. Iheu mibi qz incolat⁹ meus prolongatus
 est. ideo de hac anxietate hodie est liberatus
 ⁊ celi ciuib⁹ sociatus. sicut patet i legenda.

Extra

Aduertat diligē q̄libet lector triū seqntiū
 fmonuz de pceptiōe. b. M̄arie ex p̄p̄lator
 hoz sermonū locut⁹ ē. ⁊ sc̄p̄it iuxta opionez
 antiquā. certoz doctor. q̄ ita senserunt ante
 determinationē ecclie. Et qz ecclia q̄ regif spi
 rituscō in his q̄ sūt fidei. In q̄bus nec fallit.
 nec fallit. Nouissimis tpib⁹ i sacro Basiliēsi
 p̄cilio. Anno aut dñi. M̄. cccc. tricesimo
 no determinauit ⁊ diffiniuit alif q̄ illi oppi
 narūt. vicz q̄ doctrina differēs glōsā v̄ginē
 dei genitricē M̄ariā pueniēte ⁊ opante di
 uini munerē grā singulari. Nunq̄ actuali s̄b
 iacuisse originali pctō. sed imūne sp̄ fuisse ab
 oī originali ⁊ actuali culpa. sanctāqz ⁊ imacu
 latā. tāq̄ piā ⁊ cōsonā cultui eccliafistico. fidei
 catholice. recte rōni. ⁊ sacre scripture. ab oī
 bus catholicis approbādā fore. tenēdaz ⁊ am
 plectēdā. Nulliqz de cetero licitū eē in p̄tra

rium predicare seu docere. **Alia p̄clusio.**
 Item statuit ⁊ ordinauit eandem celebritatē
 sexto ydus decembz. In omnibus ecclis
 monasterijs ⁊ puentibus christiane religio
 nis sub nomine p̄ceptionis festiuis laudib⁹
 colendā eē. Lunctisqz fidelib⁹ vere penitēti
 bus ⁊ p̄fessis eadē die missaz solēnijs centuz
 primis aut vel scōis vespis totidez. Sermo
 ni vō verbi dñi de ea festiuitate interessenti
 bus. centū quinquaginta dies. cōcessiōe per
 petuis tpib⁹ duratura de iniūctis sibi peni
 tentijs eadem sancta sinodus elargitur.

Ad idē Sixtus papa. iiii. Cōstitutioe i p̄
 petuū valitura statuit qz oēs ⁊ singuli christi
 fideles vtriusqz sex⁹ qui missam ⁊ officiū con
 ceptionis eiusdē virginis glōse iuxta piā or
 dinationē magistri Leonardī de nagorolis
 clerici veronen. q̄ desup ab eodē Sixto ema
 nauit misse ⁊ officiū hmōi institutionū i die fe
 stiuitatis cōceptionis eiusdē virginis M̄a
 rie ⁊ p̄ octauas ei⁹ deuote celebrauerit. Quo
 tiēs id fecerit eadē p̄orsus indulgētiā ⁊ pec
 catoz remissionē psequat quā iuxta felici re
 cordatiōis Urbani q̄rti p̄silio viennēsi ap p̄
 batā. ac martini q̄nti ⁊ alioz romanor pōti
 ficū p̄decessoz suoz p̄stitutiones psequant illi
 qui missam ⁊ horas canonicas in festo corpo
 ris ⁊ sanguis dñi n̄ri iesu xp̄i. a p̄mis vespis
 ⁊ p̄ illius octauas iuxta romane ecclie p̄stitu
 tionē celebrāt. dicūt aut misse officio ⁊ horis
 hmōi intersunt. p̄ntibus p̄petuis tpibus va
 liturus. Iuxta iam dicta ergo moderet qui
 libet tres sequētes sermones. M̄e ⁊ ipaz san
 ctā eccliam ⁊ glōsissimā dei genitricē imacu
 latā v̄ginē M̄ariā offendere quē p̄tingat

Finis

Sermo de p̄ceptiōe b̄re virginis M̄ariē.
Conceptus hodi
 ern⁹ M̄arie sp̄ v̄ginis neuuz tergit.
 nexū soluit vetustate originis. mest reddit le
 ticiā. dat criminosis veniā. ita canit i officio
 hodierno. Ad exp̄ientiā hoc scimus q̄n aliq̄
 dñā nobilis mūdi diu sterilis eēt. ⁊ heredē n̄
 haberet. ipa ⁊ tota familia tristaret. Si aut
 p⁹ longā sterilitatē p̄cipet. leticiā faceret vni
 uersalē. Qz refert Hiero. Angelū dixisse ad
 Joachim. crede dilatatos diu p̄cept⁹. steri
 les p̄ mirabiliores eē solere. Jō legit Gen.
 xxi. Qz zara nobil dñā vxor Abrahē patriar
 che vsqz ad nonagesimū annū sterilitatē ptu
 lit ob p̄bitū qz nō modice tristabat. Jp⁹ q̄ at
 dñs ipaz visitasset ⁊ ysaac p̄cepisset dixit Ri
 sū fecit dñs. fm Glo. materiā exultationis.

Sermo

Et quicumque audierit arridebit mihi. h. est con-
gaudebit de dei bonitate. Ad propositum felix
dñia anna mñ dñe nñe nobilissime diu fuit ste-
rilis. qz f3z lñero. 7 Vincē. in spe. hist. li. viij
Viginti annis cū viro suo Joachim i coniugio
sedet 7 plē hñe nō potuit. ppñ qd nō modicū
mesti erāt rogātes dñm qz eis sobolē largire-
tur. qz pces exaudiēs ānuit vt anna pcepit
plēn bñdictā. qre ad letādū incitat ipaz p p-
phetā zachariā Gaude 7 letare filia syon. qz
ecce venio 7 habito i medio tui. Filia syon ē
btā anna mñ marie q merito laudare d3 dñm
7 letare i tāto proñ pceptu. s3 mediū i quo se-
dit habitatur fñ iordanū est btā vgo ma-
ria i ei⁹ vtero pcepta. de q pñdixit propheta.
ps. lxxiij. **O**pat⁹ ē salutē i medio tñe. hoc ē in
beata vgone q fuit mediū terre. i. btē anne q
d3 ppter fecūditatē terra cū fuisset steril na-
turalr miraculose fuit fecūda. Maria at d3
mediū h ppter influentiā plenitudis graruz
qz sic ad mediū vallis ois pluuiā se infundit
sic post sanctificationē i Mariā statiz descē-
dit plenitudo grar. teste. Aug⁹. i. li. de natu-
ra 7 grā. Ceteris inqñt sanctis p partes ē grā
data. marie aut se totū infudit grē plenitudo
iō i instanti sanctificationis angelus de sui cu-
stodia deputat⁹ dicere potuisset ad eā Luc. i
Aue grā plena dñs tecū. 7c. De h nobilissi-
me nature mediū bñ hortat letari btā Anna
7 nō solū ipa imo tota celestis curia. 7 verius
hūanitas fragilis q hodie soluta ē a viculis
demonū 7 materiā accepit guadiozū fñ qd
canūt vba pfata. Cōceptus hodiern⁹. In q
bus inqñ vbis btā vgo a duob⁹ pñmendatur.
Primo a pceptione glōsa. ibi. Cōceptus ho-
diernus. Scdo cōmēdat a subuētiōe opōsa.
cū d3 neuū tergit. Circa primū ē notādū. Ex
aurifaber q vult aliqd clinodium pulchrum
pretētiōe alicui⁹ nobilissime rei facere. lōge
ante precōcipit in mente qualif illud vult di-
sponere. Deinde fundit materiā seu alias co-
adunat p tali clinodio faciendo. Postea facit
sibi formā longā vel latā. Deinde auz exor-
nat subtiliter vt sic aspectib⁹ hoīuz placeat 7
p psona habeat. Distice omps deus ē au-
rifaber optim⁹ a q oēs alij scias acceperunt.
fñ illud Apli. j. Cor. iij. Quid inqñ habes
qd non accepisti. q. d. nihil. Si aut accepisti
qd glāris qñ nō acceper. Ipse ē q fñm pñs.
lxxiij. Fabricat⁹ ē aurorā 7 solē. **H**ic i q
voluit facere nobile clinodiū 7 pulchz vginē
Mariā in q seruaret nobilissimuz corp⁹ filij
sui dñi nñi iesu xpī. qd fñm btñm Bern. Ppere
grinatib⁹ ē dicta. egrorl medicina. qd debiles
pfortat. valētes delectat. lāguores sanat sa-

nitatē pseruat. Idcirco lōge ante pñconcepit
hoc in mēte sua dñia sc3 ab eterno qualr eam
pulchrā faceret. 7 hec d3 pñcōceptio eterna. de
q glāf ipa bñdicta pñrou. viij. diē. Dñs pos-
sedet me ab initio viay suay anqñ qd facerz
a pñcipio. 7c. Et sequit. nec dū erāt abyssi. 7
ego iā cōcepta erā. Deinde iste pñfectissimus
aurifaber fudit materiā p b clinodio fiendo
qñ Joachim 7 Anna mat vginis mñmon-
aliter 7 castissime pñuenerūt nō ex voluptate
carnis cū fuerit ambo senes. s3 ex pñcepto dei
Refert eni lñero. cū Joachim i festo ence-
nioz in hierlm cū pñtribunalib⁹ suis ascendit
7 cū illis oblationē suā sup altare posuiss3. s3
ysachar pñtifer cū nimia indignatione eū repu-
lit. qz ppter ille cōfusus p pudore domū re-
dire noluit. s3 ad pastores suos iuit. cui pñ ali-
quot dies apparuit angel⁹ di. pces suas esse
exauditas. addēs qz vxor sua paritura ess3
sibi filiā. cui⁹ nomē vocaret Mariā Ideo ex
mādato angeli trāsiiuit ad aureā portā 7 iue-
nit Annā ibidē stantē. 7 sic adorato dñio i tē-
plo domū redierūt. 7 Anna nō longe pñ cōce-
pit. 7 hec fuit pñceptio semis. Postea vxo ex
illa massa fecit formā hūanā 7 h infra trigita
qñqz dies in qbus cōiter fer⁹ seminei formā
ad spēm hoīs. sic dicūt naturales. Et hec fu-
it cōceptio hoīs. Demū h nobilissimū clino-
diū ornauit auro puro sue grē qñ sibi gratiā
spñs sancti infudit. 7 in vtero sanctificauit. et
hec d3 pñceptio flamis. **D**e trib⁹ pñmis cō-
ceptionib⁹. s. eterna. semis 7 hoīs. h festū nō
celebrat. qd nō de scda. qz in illa nec pñtrahit
culpa. nec infundit grā. qz illa massa ē inaiā-
ta. sola aut aia ē capax culpe 7 grē. In tertia
pñtrahit originale pctm. 7 h infusione aie. s3
eni in illa massa non sit culpa. nec in se aia sit
maculosa. qz fñm Aug. creando infundit. 7 i
fundēdo creat. s. pura 7 imaculata. Est tñ in
illa massa pñtinue morbida infectio. ppñ quā
mox cū infundit aia pñtrahit originale pctm.
Et doctores ponūt exēplū familiare i lapidē
calcis q i se formalit nō ē calid⁹ si tñ pfundit
aq q fñm se ē frigida resultat tñc ibi calor fñm
dispositionē pñexistētē in lapide. sic ē hic In
qñta pñceptione. infundit grā habitualis qñ
aliqs in vtero sanctificat. Et ad hāc pñceptio
nē vginis ē intētiō ecclie h festū celebrantis.
Id dicit Jordan⁹ in suis postillis. qz celebrā
tē h festū optet dirigere intentionē ad conce-
ptionē spñs q. b. vgo in vtero sanctificata fu-
it 7 nō ad pñmaz. s. semis q feda extitit. nec ad
scdam. qz i illa pñtraxit maria maculā fñm san-
ctos doc. sic pñ in fñmonib⁹ sequētib⁹. Et qñ/
uis in ista pñceptione traxit pctm originale. tñ

statim et si non in primo instanti propter nature repugnantiā. tū subito postea ē sacrificata et purgata et h̄ tricesima quinta die p̄ cōceptionē seminis. s̄ tū voluit maria illa die h̄ festū celebrari pot̄ q̄ tricesima quinta propter tres rōes. p̄ia propter pentū suoz piā p̄memorationē de quib⁹ nulla memoria in ecclia agit saltem ad patrē referēdo. Sc̄do propter sue miraculose p̄ceptionis venerationē. q̄ ex senibus et sterilib⁹ pentib⁹ p̄cepta fuit. Tercio propter matrimonialē p̄cubū excusationē. et h̄ q̄ ad primū. Quātū ad sc̄dū cōmēdat v̄go b̄ndicta a s̄buetōe opōsa. cū d̄r neuū. i. p̄ctm tergīt ne rū soluit. Circa qd̄ notādū q̄ miles fūies fidelit̄ alicui regine tpali. h̄ seruitiū vtiq̄ n̄ dimittit irremuneratū s̄ si viderit ip̄m i angustijs liberat eū. et si corā rege excesserit delinquēdo eū p̄cib⁹ recōciliat et soluit vinculatū. ¶ **I**o legi in histo. Alex. mag. q̄ qdā tpe venit qdā noie cādalis fili⁹ regine cādaci ad exercitū regi Alex. p̄rēs vxorē sibi ablataz a rege ebriarū. p̄p̄ suā pulcritudinē. Alex. autē in p̄sona cuiusdā militi nocte iuit i ciuitatē in q̄ vxor ei⁹ fuit ascēdit. et ip̄am liberādo viro suo tradidit. ad quē ille. Rogo te veni mecū ad m̄m meā q̄ten⁹ reddat tibi digna meritis tuis. gaudēs Alex. iuit secū ad reginā q̄ si ignor⁹. Illa autē ap̄phendēs manū ei⁹ in cubiculū duxit qd̄ erat p̄structū ex lapidibus aureū colorē h̄ntib⁹ et lucebat int⁹ q̄i sol. **M**irar⁹ alex. dixit. Illa amiratiōe diḡe cēt si ap̄d grecos fuissent. Irata regina x̄itatem dixit alex. q̄ audiēs nomē ei⁹ pauit. Cui illa. Quare mutata ē facies q̄ vocaui te Alexā. Et ille. Dñā antigon⁹ dico nō Alex. Qñdā tibi ait illa q̄ Alex. es. et introducēs eū in cubiculū. mōstrās ei imaginē suā dicēs. Agnosce illā imaginē. ille cepit tremere et pallefcē. **A**it illa. d. cur mutar⁹ ē color tu⁹ et pauesc̄ d̄structor totī p̄sie t̄ndie. Supasti indos et p̄sas. mō sine militib⁹ et sine afflictu cecidisti in manū regine cādaci. Verūtm̄ nō p̄tristeri nā fuitiū in h̄ mibi exhibuisti q̄ vxorem fili⁹ mei de inimic⁹ meis libasti. Et ego te libabo de manib⁹ barbaroz. q̄b⁹ si notū eēt de te occiderēt te. sic tu occidisti **T**hoz regē indoz. Et sic indulxit sibi h̄ p̄ctm et vinctuz libauit. mestūq̄ p̄solata ē. Et enī eū libere abire fecit dās ei dona regalia. sc̄z coronā de lapidē adamāte et clamidē stellatā. **M**istice p̄ reginam. Cādacē intellige v̄ginē **M**ariā q̄ ē cādor lucis et speculū sine maculā. Sap. viij. Hec enī candidissima regina suos deuotos famulos famulasq̄ nūq̄ dimittit irremuneratos teste **Bern.** in eplā qdā. Si **M**arie deuot⁹ fueri

velis siue nolis expers neq̄q̄ poterit eē ei⁹ grē et muner⁹ et fauor⁹. et p̄cipue remunerat illos qui colunt festū ei⁹ cōceptionis et diē. De quo dicit deuot⁹ doctor **Anf.** in **Omel.** hodierna. **O** q̄ta ista dies q̄ nostre reparatrici aia digne creat⁹ et sanctificat⁹ seu p̄secrat⁹. et scissi/mo corpori vniū. Reuera non ē ver⁹ amator v̄ginis q̄ respuit colere diē ei⁹ p̄ceptionis. hec **Anf.** S̄ ille vere amat ip̄am q̄ nūc celebrat diē istā. et ex q̄ amor ē receptiur⁹. **I**o diligit diligētes se. fm̄ illud **1prou.** viij. Ego diligentes me diligo. et facio eis recōpensam. ¶ **I**o p̄dio enī celebrātib⁹ hūc diē p̄ceptionis sue i petrat deletionē p̄ctoz. et h̄ tangit in verbis p̄missis. p̄ceptus hodiern⁹ marie sp̄ v̄gis n̄rum soluit. recte sic ip̄a hodie in sua cōceptione a peccat⁹ originalibus ē mūdāta et a deo sanctificata. fm̄ illud p̄ph̄e. p̄s. xlv. sanctificauit tabernaculū suū altissim⁹. ita et ip̄a hūc diē seruiētib⁹ et colētib⁹ impetrat mūdiciam p̄ctoz. sic h̄ p̄mit⁹ oñdit in exēplo. ¶ **L**egi q̄ canonic⁹ in pago gallico cū vxore cuiusdā adulterat⁹ ē. ad oppidū redire volēs suū trās eundū secānaz solus nauē ingressus ē horas gl̄iose v̄ginis canere incepit. Cūq̄ in medio fluminis inuitatorū **Aue maria** diceret. s̄bito turba demonū nauē subuertit. et animam eius ad tormēta deduxit. Die autē tertia virgo maria demonib⁹ apparuit et eis dixit. Et qd̄ mei familiaris aiaz iniuste isligit ad quā demones. **E**ā debem⁹ h̄re. q̄ capta ē in n̄ro ope. Et maria. Si inquit illi⁹ d̄z eē cui⁹ opa faciebat. ergo mea est. qm̄ matutinas meas cū eū pemistis decātabat. Quibus dictis demones h̄incinde fugientib⁹ b̄tissima virgo peccatū absterxit. p̄ q̄ eternalit̄ dānar⁹ fuisset et ad corpus aiam detulit. et ip̄m de p̄fundo flumis in q̄ mersus fuit deduxit. q̄ statim pedib⁹ ei⁹ prostrat⁹ dixit. **O** v̄go pijsima qd̄ tibi p̄tant b̄nficijs retribuā. Ad quē illa p̄cor te inq̄t ne amplius i reatū adulterij cadas. et p̄ceptionis mee diē sexto idus decēbris iugit̄ celebres et ad celebrandū denūcies. Quo dicto ip̄o vidēte ad celū ascēdit. Ille autē vitaz heremiticā ducēs qd̄ sibi acciderit cūcti audientibus enarrauit. et q̄ diu vixit. hūc diē celebrāuit et ad celebrandū alijs p̄dicauit. Sc̄do festiuatib⁹ hūc diē sp̄ualiū pcurat solutionē vinculoz. **D**iabol⁹ enī facit sic aranea q̄ cōponit rete ad muscas capiēdas. sic ip̄e cū re/p̄ctoz. s. supbie. auaricie. et luxurie capit heu totū mūdū. Quod qd̄ ē in mūdō. aut est p̄cupia carnis. aut p̄cupia oculoꝝ. aut superbia vite. s. **Jo.** ij. **S**i q̄ b̄n fuerit v̄gi b̄tē ab his nexib⁹ eū absoluit. et p̄cipue i hac

festiuitate. **I**ō dictū fuit. nexū soluit ꝓcept^o hodiern^o. Et sic soluit quēdā adoleſcētem a nexu mīmonij in q̄ sunt varie sollicitudines ⁊ tribulatōes s̄m aplm. **I.** **L**oz. vii. **I**ō legiſ q̄ tpe karoli magni regi francoꝝ q̄dam cleri cus vngarie regi german^o btām vginē dili gens cū pentū ꝓſilio nubere volēs q̄dam die nuptiali bñdictōe accepta cū recordat^o fuiſſz q̄ horas. **b.** vgis iuxta morē ſolitū n̄ cātasset ſponſaz domū cū ceteri mittēs ipe ſolus in ec cleſia p̄māſit. **L**uz illā ant. ꝓſulcra es amica mea ⁊ decora filia hierlīm diceret. ſubito btā vgo dei genitrix apparuit dicēs. Si ego ſuz pulcra ⁊ decora. q̄d ergo ē q̄ me dimittis. et aliā ſpōſā accipis. **L**ui ille. **O** dñā q̄d vis vt faciā. **A**t illa. Si ſponſā tuā carnalem amore meo dimiſeris. ⁊ ꝓceptionis mee diem ſexto ydus decēbris celebraueri me ī celeſti regno ſponſā habebis. ⁊ cū vnigenito meo cū glia laureat^o eris. q̄bus auditi cleric^o ad quādaꝝ abbatiā extra patriā p̄genſ monachi habitu decorat^o ē. **E**t p^o modicū tps ep̄s aq̄legie fa ctus. feſtū cōceptiōis q̄dū vixit. celebrauit ⁊ celebrādū cūctis in ſua dioceſi inſtantē ꝓdi cauit. **T**ertio celebrātib^o hūc diē dat occasio nē gaudioꝝ. recte ſic ab originalib^o libata oc caſionē accipit gaudiū. Sic illis q̄ h̄ feſtū ho dierecolūt ſubuenit in oib^o neceſſitatib^o pel lēdo meſticiā ⁊ donādo leticiā. **E**t h̄ tāgiſ in vobis ꝓaſſumptis ꝓceptus hodiern^o btē ſem per virginis meſtis reddit leticiā. ⁊ ꝓcipue ī minēte morte vbi maior ē meſticiā. **I**deo diē **I**haymo ſup **A**poē. **O** q̄ gaudēs ē ei^o obi^o. qui marie dū viueret. ſedulus fuit ⁊ deuot^o. **R**efert enī **A**nſ. cantuarienſ archieꝓs. **E**o tpe q̄ **B**uil. normanoꝝ potentiffim^o ꝓſtrato rege angloꝝ karolo. ⁊ ip̄os anglicos bello ſtrenuo fecerat ſubditos. **F**uit q̄dā helſinus abbas in remēſi cenobio q̄ dñō n̄ſo ieſu xꝓo ⁊ eius genitrici ſedule ſtudioſiffime ſuiebat **C**ōtingit q̄ rex dacoꝝ audita karoli morte ad angliā ꝓparauit vt eā ſuo dñlo ſubiugaret qz hereditario iure ad dacos ſpectabat. **B**uil. aut h̄ audito ad deſenſionē ſe ꝓparauit. **I**nī to aut ꝓſilio vt prudētiffim^o cū optimatib^o ſuis ꝓdictū abbatē helſinū in daciā miſit vt eoꝝ in angliā aduētū put poſſet auiteret ꝓꝑre parata igiſ claſſe ꝓſpero vento ſtāte in daci am veit regi aspectui ſe ꝓntauit ac ſalutauit ⁊ iumēta obtulit ex parte **B**uil. noui regi an gloꝝ oīa vt ſibi iuſſū fuerat impleuit. **I**mple tis aut oib^o ſtrenue ꝓpter q̄ ꝓuenerat ꝓceret terre illius munerib^o ⁊ ꝓmiſſionib^o placauit in angliā regredi voluit. **S**ed rex dacie illuz nō ꝓuo tpe retinuit. tranſacto tpe non modi

co rex illū regredi ꝓmiſit. **Q**ui mox cū ſocijs ſuis in nauē ꝓſcēdit. **B**ū igiſ ꝓ altū maris ꝓ gerent. ꝓtrarius eis ventus ſurrexit. ⁊ mare funditus cōmouit. oēſq̄ q̄ erāt in naui formi dine repleuit. naute nimīū ꝓterriti ꝓces cum lachrymis dñō ſūdūt. ⁊ ſe grauiſ deliquiſſe gemunt miſerabiliter. **I**n tanto enī diſcrimi ne poſiti maiora ꝓicula incurrūt. **O** de^o miſe ricordiſſime digneris nos inſpicere merſos ꝓ n̄ſo crimine. reſpice nos dulciſſime d̄ ſe de tue glie. viſites iā nos poſitos extremo ſb ar ticulo. **A**ſſit tua benignitas. aſſit tua bōitas. **S**uccurre nob miſeri ꝓietas ieffabil^o. ne nos abſorbeat interit^o nūc ꝓ n̄ſis criminib^o ꝓar cenūc ꝓſidētib^o. miſere gemētib^o ⁊ vere pe nitētib^o. **O** ſcā **M**aria mater dñi exora ꝓo nobis miſeris tuo filio dñā cōmēda n̄ſa ſlūia **N**am mari ſunt tradita n̄ſa miſera corpora. **T**uus filius dñs noſter n̄ſas aīas in requiez ſuſcipiat. **L**ūq̄ ſic deſperantes clamauerunt quēdā pontificalib^o veſtimētis ornatū iuxta nauē aſſiſtere vidērt. **Q**ui helſinū ꝓꝓrio no mine appellās hece ei retulit. **O** helſine ſurge ⁊ mecū loq̄re. **T**ūc mirantib^o oib^o dixit ei. Si vis ſanus effugere. ⁊ mortē euadē. ꝓmit te fideliffime matri xꝓi q̄ diē ꝓceptiōis eius ſolēniter celebres. ⁊ ad celebrandum ꝓdices **L**ui ille vt vir prudēs **Q**uis ē inquit dies in quo erit hoc feſtū celebrādū. cui dei nūc^o **I**n ſexto ydus decēbris dies hui^o cōceptiōis ē. hunc diē celebres moneo ⁊ celebrādū dici to quibus poteris. **T**unc abbas ⁊ quali iqt officio vt iubes in h̄ feſto. cui ille. **O**me offi ciū qd in eius natiuitate d̄ in ꝓceptione eiuf diceſ. **S**ed vbi d̄ natiuitas. ibi diceſ conce ptio in hac celebritate donec ob virginis re uerētā aliq̄s ſpēale officiū ediderit. dicti his diſparuit. **A**bbas poſt q̄ talia audiuit letus effici^o ⁊ deo gr̄as referēs oīa ſe ſeruatuꝝ ꝓ miſit. **E**t ſtatim tēpeſtas ceſſauit ⁊ ſerenitas redijt. **V**ento q̄ ꝓſpere flante in angliā ala cres veniūt. moxq̄ cūcta q̄ viderāt ⁊ q̄ in ma ri acciderāt. eis q̄bus poſuit in angliā fide li ter enarrauit. **S**tatimq̄ in remēſi cenobio h̄ feſtū oī anno celebrari inſtituit. **S**unt ⁊ alie vtilitates ꝓpter quas illud feſtum ē cele brandū. vna vt iſ q̄ deuote celebrat ab hono re ſuo ⁊ gradu ſuo nūq̄ deponet. **E**t h̄ ꝓbat **A**nſ. di. **Q**uiſquis inqt ꝓſul. abbas ⁊ ꝓlat^o es. recale diligētia hāc feſtiuitatē ⁊ cūctis iu be eā coli. qz ſi eā toto corde amaueris. nūq̄ de gradu deſoſitus eris. ⁊ in meīꝓo ꝓbaui. qd dico. **I**dē ꝓbat **J**ordan^o ī ꝓſtillis ſuiſ qz vgo glioſa in ip̄a ꝓceptiōe ē ſingulariter a deo honorata ⁊ ſingulari mō eſt in vtero ſan

ctificata dicēte Bern. Puto q̄ copiosior gr̄a
sanctificatiōis in ip̄am v̄ginē descēdit q̄ non
ei⁹ oriū sanctificauit. sed deinceps a pctō cu-
stodiuit imūne. qd̄ soli v̄gini fuit singulare.
hoc enī nō fecit sanctificatio h̄iere. nec Jo-
hannis. qz̄ igit̄ nec p̄mū honorē suūz accepit
singulare. cōgruū ē vt deuote h̄ recolētes in
suo honore p̄seruet. Alia vtilitas ē q̄ mulie-
res deuote festū recolētes secure sūt q̄ nō p̄-
creant abortiuū. qz̄ fer⁹ in vtero eoz̄ custodi-
tur. teste Rosio in eplā ad Heliodorū dicēs
Lorā deo noui ⁊ in v̄tate cōperi q̄ nlla mu-
lier in p̄tu periclitat̄ sup̄ quāz deuote marie
gr̄a imploz̄at. ⁊ dies p̄ceptiōis ei⁹ celebrat̄.
Et p̄z ex rōne qz̄ sicut v̄go maria i vtero sue
matris ē. nō solū in naturalib⁹ illesa custodi-
ta. s̄ etiā gratuitis insignita. sic oib⁹ mulieri-
bus illud i h̄ festo digne colētib⁹ fer⁹ p̄ser-
uat penit⁹ illesos. ⁊ ip̄as ne piclitenē conser-
uat. Alia vtilitas ē oīuz potissima q̄ illi q̄ di-
gne celebrat̄ hāc dignissimā festiuitatē conce-
ptiōis sanctissime v̄ginis M̄arie nūq̄z opo-
nent̄ pace salutēq̄ fruēt̄. teste. Ans. q̄ ait i
legēda. huius celebratorib⁹ solēnitati dēf a
filio v̄ginis dño n̄ro iesu x̄po pax ⁊ longa sa-
lus. ⁊ p̄ transitū huius vite requies eterna.
Ad quā. ⁊c. Legit̄ in miraculis b̄tē v̄ginis
q̄ vir qdā ad limina scōz̄ nauigare voluit.
mulier aut̄ ei⁹ v̄gini deuota. licet grauida p̄i-
ter cū eo nauigare voluit viro ei⁹ vix anuēte
cū aut̄ nauigarēt venerūt dies pariedī. p̄der-
iclitatē aut̄ muliere seuiēte tēpestare ne ergo
oēs submergerēt̄. deposita ē extra nauē sup̄
tabulā q̄ iploz̄as v̄ginē mariā p̄iuuamine p̄-
mittēs si euaderz̄ h̄ piculū magl deuote q̄z v̄n-
q̄ celebrasset ei⁹ p̄ceptionē celebrare vellet q̄
eā liberauit ⁊ ad litt⁹ pducēs ⁊ officiū obste-
tricis adimpleuit. q̄ postmodū h̄ p̄digiū q̄bus
potuit dixit ⁊ exinde laus ⁊ honor deo ⁊ p̄re-
coniū virgini marie dēf. h̄ec in anglia facta
sunt circa ciuitatem cantuari.

Sermo secundus. De eadem.

Necdū erāt ab-
yssi ⁊ ego iā p̄cepta erā. p̄roū. viij.
Ad experientiā apparet qm̄ veris tpe ar-
bores in se hūiditates p̄cipiūt. statiq̄ aialia
ceteraq̄ volatilia sūt letiora. ⁊ q̄ p̄us in cau-
nis latitabāt exeūt ⁊ se incitāt mutuo ad le-
tādū. Cū aut̄ cāpi se florib⁹ exornāt magl mo-
re solito vociferāt̄. ⁊ se sociāt p̄ter pullos p̄-
creando. M̄istice b̄tā anna ē arbor fructife-
ra. ramis v̄tutū v̄ndiq̄ decorata. ita vt dice-
re possit illud. Eccl̄. xxiiij. Ego q̄i therebin-
tus extendi ramos meos. ⁊ rami mei honor

⁊ gratie. h̄ec igitur tēpore gratie veniēte cō-
cepit in se humidissimā virginē M̄ariā hu-
midā in gratijs. nō in carnis cōcupiscentijs.
q̄uis nō p̄tunc tñ post anime cū corpori v̄ni-
one que facta ē fm cursū nature tricesimaq̄n-
ta die a carnali conceptiōe quia circa tale tē-
pus fetus femine fm phos in vtero anima-
tur ⁊ tunc p̄ diuinā gr̄am fuit q̄i flos pulcerrī-
mus p̄ordinata. vt dicere potuisset illud Lā-
tico. v. Ego flos cāpi ⁊ liliū cōuallū. Jō nos
christifideles debem⁹ merito gaudere ⁊ con-
ceptionē illaz̄ dignis laudib⁹ extollere ⁊ leti
celebrare. Ad qd̄ hortat̄ deuot⁹ doctor ⁊ p̄ci-
puus b̄tē virginis amator ans. i legenda sua
in hodierno Omel. di. Sic fr̄es charissimi i
sancta eccl̄ia natiuitas sanctissime virginis
marie colit̄ ⁊ venerat̄. Sic d̄z colit̄ ei⁹ p̄ceptō
Nisi enī conciperet etiā nunq̄z nasceretur i sen-
su dei cōcipit ⁊ nascit̄. Sic enī ad saluandūz
gen⁹ hūanū olim nēcia fuit ei⁹ natiuitas. sic
necessaria fuit eius p̄ceptio. nisi ea p̄cipetur
redēptio mūdi nūq̄z nasceret̄ i sensu dei p̄ci-
pit ⁊ nascit̄. Jmo si dīna rō p̄spicit̄ spiritual̄
p̄ceptiōis dies ei⁹ maior fore ap̄ p̄bat̄ q̄ na-
tiuitas. Et s̄dit. erubescāt oīno insensati. q̄
tñ diē tanta mysteria ⁊ sacramēta tenebris
ignoratiē excecāt. iō respuīt celebrare q̄ vi-
ri ac mulieris copula i p̄ceptiōe. b. marie vir-
ginis extitit. si ei⁹ cōceptionē eo q̄ carnal̄ ex-
titit copula stult⁹ nō placeat hodie celebrare
diē illā. ⁊ noctē q̄uis sit incognita ⁊ temp⁹ ⁊
horam tñ spiritualis cōceptio eius hodie cele-
brare delectat̄. qz̄ ip̄e aīaz̄ creationē animaz̄
sue matris dignā ⁊ sanctissimā corpori virgi-
nali eius angelis ministrantibus copulauit.
hec ille. Quod etiā hoc festū cōceptionis sit
cum gaudio celebrandum. monet Sapiens.
Eccl̄. xxxij. d. P̄recurre aut̄ p̄or i domū
tuā. s. mortales. ⁊ illic aduocare. illic lude. et
age p̄ceptiōes tuas. s. p̄pter te factas ⁊ i his
oibus benedicito qui te inebriat bonis tuis.
vbi p̄ ludū intelligit tripudiū quo letat̄ aīa
in actu deuotionis. has recolēdo p̄ceptiōes
De quarū vna dicūt verba prefata. Necdū
erāt abyssi. ⁊ ego iā cōcepta erā. In quibus
duo tanguntur. p̄rimo electio v̄ginis eter-
nalis. ibi. Necdū erāt abyssi. Secundo con-
ceptio mirabilis virginis. ibi. Et ego iā con-
cepta eram. Circa p̄mū notādū q̄ in
ciuitatibus regalibus vel imperialibus talis
extat cōsuetudo. Cum audiunt vel percipi-
unt imperatorem aut regem eos valde beni-
gniter visitare. ⁊ d̄ angustijs hostiū liberare
tunc longe solēt sibi eligere cōdignā beneq̄
ornatam mansionem in q̄ decenter receptus

mitior apparebit. Spūaliter mūdus iste ē ciuitas imperialis quā summus imperator et rex regum fundauit. et creauit celum et terrā Ideo iure fundatiōis ad ipm ciuitas ista expectat. sic p̄s testat. Dñi ē fra et plenitudo e⁹ Ad hanc ciuitatē iste celorum imperator varios nuncios misit aduentum suum ciuibz nunciare. Quorum vnus fuit fidelis zacharias. qui ait eiusdem. ix. Ecce rex tu⁹ venit tibi māfuetus. Alius fuit Malachias q̄ nūciauit dicēs. Veniet ad tēplū sanctum suum dominator dominus quē vos q̄ritis. Malachie. iij. Tertius fuit aggeus. q̄ retulit Veni et desiderabilis cūctis gētib⁹. Aggei. v. Audiētes igiſ ciues aduentū tā potētissimi regi propter bonū eorum misericorditer venientis. qz vt habetur ex simbolo Niceno. Ipse propter nos homines et ppter nostrā salutē descendit de celis. Idcirco ex omnibus hoibz vnā sibi dignissimā elegerūt mansionez virginez Maria q̄ excepta nemo dign⁹ fuit suscipere talē regē. Et dixerūt ad eā hoc quod ibi canit. O filia sion adorna thalamū tuum et suscipe regem xpm. Et nō solum ipsi ciues sibi hāc mansione elegerūt. imo verius ipse sibi p̄legit ante mūdi constitutionez. et hodie concipi voluit quē tū ab eterno prouisa fuit. Recte sicut sapiens architector volēs domū regiā p̄struere diu in mēte sua precōcipit anteq̄ ipam erigit seu adesse producit. vt nihil rex aliqd inueniat qd oculis suis displiceat. Sic fecit celestis architector sapientissimus p̄s volēs erigere domū speciosissimā pro filio suo q̄ fm p̄s. **E**st rex magn⁹ sup omnē terrā. Qui ante cōcepit eā in mente sua diuina. quēadmodū gliatur de ipa in verbis p̄e assumpti. Necdū erāt abyssi. et c. vt eēt thalamus dei. Ipā vgo dignissima p̄ domū p̄pori regi indoꝝ apti ē p̄figurata. de q̄ legitur i historia magni regi Alexā. **H**ec erat iqt firmiter stabilita. qz in ipa erāt colūne auree excise et parietes dom⁹ erant vestiti lammis aureis. Cinea aureaqz p̄debat inf colūnas cuius folia erāt aurea. et racemi cristallini. q̄ bus imposite erāt gemme ignite et smaragdine. Omnes etiam mansiones que erāt in ea. ornate erāt margaritis et carbunculis q̄ ianuas habuit de ebore albo. Talisqz domus fuit sancta maria et nō solū cōis s3 regalis. Quia scimus qz tempore persecutionis hostiū et tēpore magne necessitatis refugiū hnt homies ad dom⁹ p̄cipue regales in quib⁹ ab inimici tueant. Sicut ois hō qui refugiū h3 ad ipsam. qñ ē in maria sua necessitate. s. in fine vite de monibus psequētibz sua protectione ab il

la liberaf. Et hoc p3 p̄ exēplū. **Q**uidā monachus seruiuit deo et beate virgini in ordine. xxx. annis et grauiter cepit infirmari. Cumqz iam vellet expirare venit ad eum de monū multitudo q̄rētes aiām ei⁹. Qd cū vidisset cepit clamare. ve mihi qz vnq̄ nat⁹ sū. ve mihi qz vnq̄ ordinē intraui. melius mihi eēt fuisse ranā. Fratres autē audiētes clamorē corā eo orantes puenērūt. ad quē accedēs senior suus dixit. O pater quare ista dicitis cum fueritis semp bonus hō. dicite ergo p̄ me hec verba. Maria mat̄ grē mat̄ misericōdie tu nos ab hoste ptege. i hora mortis suscipe Qd cum dixisset et modicum iacuisset. cepit dicere. Bene mihi qz vnq̄ nat⁹ fui. Bene mihi qz vnq̄ ordinē intraui. Fratres vō audiētes tam subitā mutationē ceperunt q̄rere qd hoc esset qz tam blasphemē clamasset. rūdit Ideo clamaui. qz demones infiniti venerūt volētes animā meā rapere. Sed cū dixissem orationem predictam. et refugium habuissem ad mariam. statim venit ad me mater misericordie. ad cuius aduentū omnis recessit multitudo demonū. et modo me ad suū cōiuiuiū inuitauit. et sic spiritum emisit. et saluatus est ab hostibus suis in gloriosa domo. Ista domus regalis ita firmiter fuit situata colūnis aureis. et hoc sup abundantibus gemmis qz in vtero fuit p̄seruata. qz nec a vento supbie nec a persecutionis tēpestate deiici potuit ne qz in aliqd cadere peccatum. quia in sua speciali cōceptione tam copiositas grē sibi collata fuit. que fm beatum Bern. Non soluz ortum sanctificauit. sed deinceps immunē custodiuit qz nulli hoīuz i vtero est collata sanctificatio. Hieremias fuit in vtero sanctificatus. Hiere. j. Anteq̄ exires de vulua sanctificauit te. Sed huic datū ē qz non potuit mortaliter peccare post sanctificationē. s3 bñ venialiter. Ideo dicit Hiere. xv. Veni mihi mater mea quare me genuisti viruz rixe. virum discordie in vniuersa terra. Jō legiſ de Johanne bap. Luc. j. Qui spūs sancto fuit repletus adhuc in vtero matris sue. Attamē canitur de ipso. Antra deserti teneris sub annis. et c. Marie autem vltra hoc collatum est qz nunq̄ peccauit venialiter. Quod fuit gratie magne signū qz nō solū vulnus nature sanaret. sed etiam ipam naturam super omnez legem nature extolleret. Ipsa autem erat vestita lammis aureis dīne charitat. teste Hieronymo in p̄mone. Beata inqt mat̄ dei cui⁹ cādoz virginitatis sic plātatio rose in hiericho speciali⁹ effulsit. splēdidi⁹ emicuit. officio circūdata charitat. In hac regali domo

fuit vinea aurea. hoc est cor mundissimū caritate vndiq; ornatū. i. q̄ creuit vitis illa x̄ps Joh. xiiij. Ego sum vitis v̄a de q̄ p̄fluit. v̄nū nobile. qd̄ fm̄ ps̄. ciiij. Verificat cor hoīs. et a quo oēs inebriant̄ electi dei. Cañ. v. Bibite amici mei et inebriamini. Hec eterna dei domus ē serenata margaritū et carbūculis. **M**argarite s̄z naturales sūt albe et pue. et significāt x̄ginitatē cū hūilitate. qd̄ s̄l̄ habuit v̄go Maria. qz si vnā illaz nō habuiss̄z deū p̄cipe nō meruiss̄z. teste. b. Greg. i. regis̄tro. Quātūcūq; b. v̄go fuisset casta nūq; tñ p̄cepisset nisi hūilitatē infimā habuiss̄z. **C**arbūcul⁹ fm̄ J̄li. li. xvj. ē lapis p̄ciosus vt carbo ignit⁹ cui⁹ splēdet neq; in nocte vincitur. nec obfuscat. et significat p̄sationē scāz et p̄fulgidā qua oēs secū conuersantes illustrabat. fm̄ illud Math. v. qd̄ audierat a filio suo. Sic luceat lux vestra corā hominibus. Etia carbūcul⁹ q̄ lucet in nocte significat fides eius q̄ in ea nūq; extincta fuit. Nam cū disci pulsi oēs ab ea tpe passiōis recesserūt. ip̄a sola luxit in fide. Qd̄ testat̄ ecclia q̄. s. xiiij. lumina accēdit matutinis tenebrarū inter q̄ solū vnū ardere reman̄z vltimate. quoz. xij. significāt duodeci ap̄los qui h̄ tpe in fide nō luxerunt. S̄z vltimū significat mariā i qua fides luxit tam in p̄speris q̄ in aduersis. Ecce quā speciosam sibi elegit ab eterno rex celoz habitatiōē cū nōdū erāt abyssi. Et h̄ q̄ ad p̄mum. **Q**uātū ad scdm̄ ē notandū fm̄ J̄li. li. xxi. quidā piscis est in mari q̄ de nocte exit mare venitq; ad littus eiusdē. ibiq; aliq̄diu quiescit quo vsq; ros descēdit. Descēdente igit̄ roze aperit os suū. et de roze suscipit quātum pōt. Venienteq; sole piscis p̄cipit et generat margaritas. **M**istice p̄ hūc piscē itelligi potest br̄a Anna que licet in mari huius mundi p̄sonalit̄ hitat tñ p̄ desiderii exibat ad iustit̄ eterne beatitudinis di. scū ps̄. cxiij. Iheū mihi qz incolat⁹ me⁹ plongat⁹ ē. Ideo appropinquāte tpe gr̄e quo de⁹ hūanū genus voluit redimere p̄cepit hodierna die ex roze celesti. h̄ ē ex voluntate dei qua virgo Maria p̄cepta ē fm̄ An̄. vbi supra veniēte sole. h̄ ē gr̄a sup̄abundās sp̄it⁹ sancti cū aīe infusione que facta ē vicesima q̄nta die a p̄ceptione carnali que fuit facta hodie. Cōcepta ē igit̄ sp̄ualiter hec speciosissima v̄go maria tanq̄ margarita alba absq; ylla macula. ita vt celestis sponsus ad ip̄am dicere potuiss̄z illud. **J** Cañ. iij. Tota pulchra es amica mea et macula nō est in te. Quia aiunt aliqui ob deuotionē v̄ginē eē p̄ceptaz absq; labe peccati originalis. Quibus assentit An̄. in li. de cō-

ceptiōe virginis dicēs. Iusticia vere fuit vt omnipotēs sapientia dei et virtus mūdi sibi ex omni tempore habitaculū conderet remota omni labe cōditionis hūane q̄ angelos ab alijs peccatibus a peccatis seruauit seminaz et matrē suā futurā ab alijs exortez peccatis seruare voluit in eternitate sui cōsiliij fixam. statuit eam dominatricē et reginā angeloz esse et fore. Et tunc inferiorem gratia alijs factam in consortium querimus acceptā hominum peccatorum. quasi diceret. nequaq; Et subdit. Existimet hoc qd̄ vult argumētis suis. probet his que dicimus. Aduersetur ergo donec deus ostendat mihi aliquid digni⁹ excellentie domine mee posse dici q̄ dixi. **D**ico qd̄ scripsi non obmitto Et probat hoc exēplo castanee. Attende inquit. Si deus castanee confert vt infra a spinis remota cōcipiatur et alatur et formetur. non potuit hoc dare corpori humano. qd̄ ip̄e templum fecerat in quo corporaliter habitaret. et de quo in vnitatē sue persone perfectus hō fieret. licet h̄ inter spinas peccatoz cōcipere ab ip̄is tamen spinaz aculeis expers oīno redderet. quasi diceret. vtiq; potuit. Et ne sibi aliq̄s obijceret illō Roma. j. Omnes peccauerūt et egēt gratia dei. Similiter. j. Cor. xv. Sic i Adā omnes moriuntur. Subdit. Cum eminētiā gratie et vite virginis considero. Sicut non te intra omnia que facta sūt inestimabili modo intueor. ita non legē nature aliorum i tua conceptione deuictam fuisse opinor. sed singulari et humano intellectui impenetrabili diuinitatis virtute et operatione ab omni peccati admixtione liberrimam. hec Anselmus Cui cōcordat illud x̄ginis b̄ndicte. qd̄ legi in reuelationibus. Vigite. in qua p̄bat q̄ Maria sine peccato ē p̄cepta di. Sicut ali cui volēti ieiunare qui desiderii comedendi haberet. sed volūtas resisteret desiderio. p̄ciperetur a sup̄iori cui obediendum ess̄z q̄ p̄ obediētiā comederet. illa comestio maiori remuneratione digna eēt q̄ ieiunium. Sicut per talem modū p̄iunctio parentū meorum fuit quando ego concepta fui sine originali peccato. q̄ sicut fili⁹ meus et ego nūq; peccauim⁹ ita nullū cōiugiū fuit quod honestius eēt q̄ illud de quo ego processī. et quando pater et mater conuenerunt matrimoniali plus fecit hec obediētia q̄ carnalis voluptas. qz alij coniuges conueniunt ex voluptate carnali mei vero parentes conuenerūt ex obediētia et p̄cepto. **S**ed scito q̄ mea conceptio non omnib⁹ fuit nota. Quia placuit deo. q̄ amici sui pie dubitarent de cōceptione mea.

et quilibet oñderet zelū suū donec vitas claresceret in tpe ordinato. **Hec Brigl.** Ex his dictis pz qd Maria mirabilr vltra oēm hūā nā creaturā sine pctō sit pcepta. **Sed cōtra hē qī tor?** cet? scōz doctoz ipam sic et alios hoies in pctō originali pceptā asserentes. Et ad hē sonat Aug. in sum. de pe. et ponit in cano. de pse. dis. iij. Firmissime inqt tene et nullaten? dubites oēm hoiez p pceptū viri et mulier? cū originali pctō nasci. Ad exponēs archidiacon? Guido i rosario dicēs. Natiuitas ē duplex. Una in vtero. alia ab vtero. In vtero nasci ē aīaz corpi infundi. Sz ex vtero nasci ē in lucē pducī siue pdiri. Et sūdit. **Ex b. xgo** Jōhes bap. et Hieremias originali peccato nati sūt i vtero. Idē tenet Bonauē. sup iij. sen. di. iij. q. xx viij. **Ex** sanctificatio xgis subsecuta ē originalis culpe ptractionem. qz nulla imūis fuit a culpa original? pcti nisi solus vgis fili? Et sūdit. Sufficiūt enī virgini alie dignitates q̄s sibi fili? cōicauit in q̄b? ex cellit alias oēs laudes et deuotiōes. Et iō nō optet nos hoies ptingē ad honorē vgis. qm nō idiget nro mēdacio q̄ tā plena ē vitate idē tenet. b. Gregl. i moralib? qd q̄ ples alij q̄bus fortassis eēt magis assentienduz q̄ p̄mis. qz dicit Are. iij. p̄doliē. Turba melius iudicat q̄ vnus vel duo. Et hoc etiā magi vt estimo cedit in laudē dei. Sic in fili esset vnus sapiens artifex q̄ posset p̄ciosū vas facere nō solū de auro sz etiā de vili luto eiusdē p̄ciositatis et pulcritudinis nō magis laudaret q̄ de auro qd illam habet pulchritudinē p̄existētē ita si xps sapientissim? artifex potuit et voluit matrē suā dilectissimā in luto original? culpe pceptā mundissimū vas facere. merito de hoc sumope ē laudādus. et ipa mē miscōdie a nobis nō min? imo maxime est laudanda. **Sed qz dicit Are.** Mediu in oib? ē laudabile nō iō videar ad vnam ptē magi q̄ ad aliā declinare. volo cū iesu p mediū illozum ire. hoc enī tenēs cū p̄mis. Si btissima virgo Maria sine originalib? ē pcepta tūc benedictus sit de? p̄ dñi nri iesu xpi. qui eodē filio suo tā mūdissimā pparauit māsiōnē. in q̄ dignatus ē misericordiē. ix. mēsi? habitare. et qd dñs deus sit ppter hoc b̄ndict? dicit Sapiēs Eccl. xxxij. age pceptiōes tuas. et nō in delictis tuis. sed in his oibus dñm b̄ndicito q. d. **Hō** celebra pceptiōes vginis que propter te facte sunt et nō in delictis tuis. hoc ē nō li temere defendere vnā illaz partiū vbi forte cadere posses i peccatuz. sz de hoc sufficit pie dubitare et dñm b̄ndicere. sz h teneo cum secūdis si vt dicūt Maria in originalib? ē cō

cepta. tunc statim ē sanctificata et purgata. et licet non in eodem instanti quo fuit inperceptibiliter infecta. et hoc propter repugnātiā culpe et gratie. tamē factū est in aliquo instāti proximo. sicut nature possibile fuit. Et b iterum apparet q̄ sollicitē diuina gratia beatam virginē in puritate seruauit. quia tēpore inperceptibili et breuissimo ipam i originali permisit. et q̄cito potuit fieri ipam p gram emūdauit. et hoc quo ad secundum.

Sermo tertius De eadem

Sanctificauit tabernaculū suum altissimus **ps. xl. v** Aristo. li. xviij. animalū valde mundū dicit **A** Est animal qd apīs est. nā in locis immūdis habitare dedignat. ideo stercus suū elicit in volatu. et non in alueario. qz fetidus odor grauat ipaz. Et si aluearia efficiunt fetida velocit delinquant ea. nā si ibi moraretur citius egrotarentur. **Ab**stice p apem intelligitur xps qz sicut apīs est animal paruum et dulcē facit fructū. sic xpus est paruus in humilitate. **fm** illud **Mathei. xi.** Discite a me quia mitis sum et humilis corde. et tamē dulcem facit fructū in suis doctrinis. Et p̄cipue in principio sue p̄dicationis cū dixit. **Idē** tentiam agite appropinquabit enī regnū dei **Matth. iij.** Ideo d ipso potest exponi illud **Eccl. xi.** Breuis in volatibus apīs et in initūz dulcoris habet fructus illius. quia fructum sue doctrine icipit p̄dicto dulci vbo. **Iste** mūdissim? xps more apīs in loci mūdīs cordiūz habitare dignat. **fm** illd **Sap. j.** In malio lā aīaz nō introibit sapiētia. h est xps qui est sapiētia patris. nec habitabit in corde subdito peccati. Et ex quo doctores tradūt virginitē. **Maria** in peccato originali pceptā decēs fuit vt eā altissim? ab ipso mūdaret āte q̄ in ea habitaret. sicut figuratū ē. iij. **Reg. x.** Ubi legiē. qd Joas rex iherlm purgauit tēplū qd violauit Athalia regia extirpās idola et aras destruxit. p Athaliā **Eua** itelligit figurat qd qdlibet hoīs nascētī corp? violauit per peccatuz ita vt quilibet dicere potest cum propheta. ecce enī i iiquitatib? pceptus suz. Ideo fuit necesse virginē purgari. **per** Joas regē dei filiū a culpa originali qd scā est post anime infusione. **fm** **Bern.** Et hoc volunt verba thematis preassumpta. In q̄b? p̄ncipalr tria p̄scribūt. **p̄rio** expiatio culpe p̄cedēt. ibi Sanctificauit. **Secō** oinhibitō grē sequēt. ibi. tabnaculū suū. **Tertio** exp̄sio potētie transcendēt. ibi altissimus. **Circa** p̄mū ē notādū cuilibet regi decz bitatiōez cū

sollicitudine q̄ri. ⁊ q̄sita p̄paratōe disponi singulari. Sic fecit moyses deo q̄ ē rex regum ⁊ dñs dñantiū Apoē. xix. Sollicite domū q̄s-
uit q̄sita igit̄ ⁊ fabricatā singulari disposuit p̄paratōe. Nume. vii. vbi legiē. Factus ē in die q̄ p̄pleuit moyses tabernaculū ⁊ erexit il-
lud. vñxitq̄ ⁊ sanctificauit cū oib⁹ vas su-
is. M̄stice dei fili⁹ ē rex celoz. ⁊ sic p̄gruuz fuit vt sibi m̄sio sūma sollicitudie q̄reretur. ⁊ exquisita segregareē. q̄ nō ē digna bitatō
cuz p̄phano. qd̄ declaraf̄ in natura. Refert p̄li. in spe. na. li. vii. c. xxxix. **Tax⁹** qui naturalit̄ p̄uidet tēpestatē facit sibi domū cu-
lam sub terra diuersos exit⁹ p̄tinentē. ⁊ i hac semp̄ morat̄. Sed b̄ sciēs vulpes q̄ ē aīal feri-
dū ⁊ corruptiuū. ita q̄ loca vbi bitat reddat sterilia. intrat domū taxī. ⁊ ibi simū suū ⁊ vi-
nā proficit. ⁊ domūculā feridam reddit. Qd̄
sentiens ibidē ammodo manere dedignatur hic per taxū intelligit̄ dei fili⁹. qui fecerat si-
bi habitaculū in b̄ndicta terra. B̄ est in vtero beate anne. De quo p̄s. lxxiiij. dicit. B̄ aut̄
rex noster ante secula opatus ē salutē in me-
dioterre. i. in btā virgine. que fuit medium btē anne. In hoc medio terre voluit ip̄e ha-
bitare x̄ps dei fili⁹. S̄m qd̄ p̄dixerat per. p̄s. cxxxi. Hec requies mea in secul⁹ seculi. S̄z b̄ sciēs vulpes infernalis. picit ibi simū ori-
ginalis culpe s̄m doctores. in q̄ cēs homies cōcipiūt teste Aug. li. i. p̄tra Julianū. **Q̄**
oēs hoies p̄mox p̄ntū peccato nascūt ob-
noxij. Qui p̄sonat Greg. sup̄ Exo. xiiij. Oēs in peccat⁹ nati sum⁹. ⁊ ex carnis delectatione p̄cepti culpā originalē p̄traxim⁹. excepto do-
mino n̄ro iesu x̄po q̄ sol⁹ sp̄s sancto p̄cept⁹ ē. ⁊ si liquet q̄ Maria subiecta fuit huic legi p̄cti originalis. Sic ⁊ doctores ip̄am sp̄ealr̄
includūt. q̄ dicit An̄f. in li. ij. Cur deus hō. c. xvi. Licet ip̄a hois dei p̄ceptio munda sit. ⁊ absq̄ carnalis delectationis p̄ctō. vgo in ip̄a vñ ip̄e assūptus ē. in iniq̄tatib⁹ p̄cepta ē. ⁊ in iniq̄tatib⁹ p̄cepit eā m̄at ei⁹. ⁊ in origina-
li p̄ctō nata. S̄z in vtero qñ ip̄a in Adāz pec-
cauit. sicut oēs peccauerūt. hec ille. Ideo ab ea necesse fuit hūc simū seu maculā expurga-
re ex q̄ p̄ordinauit in ea fili⁹ dei habitare. qd̄ pōt in duob⁹ exēplis declarari. p̄rimū est in oculo. Quidē? enī in natura si ocul⁹ debet i se recipere lumē extrinsecū nccē ē ipsū h̄re lucē innatā. sic hoc p̄z in oculo clauso a q̄ tamē p-
cipitur lux. ⁊ nisi lucē interiorē ⁊ puritatē ha-
beret exterior lux intrare nō posset ⁊ accipe-
re exteriorē radiū. M̄stice x̄ps dei fili⁹ ē ra-
dius veri solis. q̄ sicut sol naturalis de se ge-
nerat radiū. sic pat̄ generat filium. Jō dicit

candor lucis eterne. ⁊ speculum sine macula Sap. vii. Et illuiat oēm hoīem venientē in hunc mūdū. Jōh. j. Sed vter⁹ btē virginis oculo cōpatur. iō. ⁊c. Recte enī sicut lux ex-
terior solis sine aliq̄ fractiōe oculi ingreditur Sic x̄ps absq̄ violatiōe virginitat⁹ vterum clausum ē ingressus. Jō canit hodie. Et vi-
trū nō ledit̄ sole penetratē sic illesa. credit̄ p̄-
ptū vgo ⁊ ante. modo sic oculū corporalē ne-
cesse ē h̄re lucē innatā vt recipiat extrinsecū
Sic necesse fuit vter⁹ vginis h̄re lumē grē q̄ si innatū a p̄ncipio sue sp̄ialis conceptionis aut sanctificatiōis. vt in se recipet lumē eter-
nū. Ideo dicit An̄f. in orōne que incipit. p̄-
mū ⁊ p̄ncipale p̄ncipiū. aīam gl̄ose virginis
Marie creasti in macula originalis. s̄z conse-
quēter eā in vtero a p̄meua labe purgasti. et amictum mūdīce decorasti. ⁊ in sanctitatē pu-
ritate postea p̄firmasti. Secūdū exēplū ē de tēplo p̄secrando. Scimus enī s̄m Guil. i. rōa. li diuinor. li. j. Q̄ in cōsecratione tēpli corpa-
lis in q̄ debet locari corpus x̄pi necesse ē ante q̄ cōsecrat̄ omne morticinū expelli. et po-
stea parietibus inunctis cōsecrari. Sic etiāz necesse fuit in btā virgine q̄ futur⁹ debuit fieri templū dei vt omne morticinū peccati ori-
ginalis expelleret̄. ⁊ postea vñctiōe sp̄s sancti inūgi. s̄z q̄ p̄dixit p̄pha p̄s. xliij. Vñxit te deus deus tu⁹ oleo leticie p̄ cōsortib⁹ tuis vt sic in ea corp⁹ x̄pi vez requiesceret. q̄ d̄. Eccl̄i. xliij. In ciuitate sancta requieui. ⁊ b̄
quo ad p̄mum. Quantū ad secūdū est notan-
dum s̄m naturales. Rex apū habet speciale habitaculum in alueari in examine apum. in q̄ ip̄e solus habitat. ⁊ nulla alia inter apes. M̄stice p̄ regē apū x̄ps intelligit̄. q̄ vide-
mus q̄ rectores apū soli extra aluearia n̄ ap-
parent. nisi stipati magno exercitu opuz que oēs seruituti sue se offerunt. Ita x̄ps exiens nobilissimū alueariū. De quo canit Blue stil-
lans melle alueariū nō solus apparuit. s̄z sta-
tim astitit ei exercitus angeloz obsequiū fa-
cientes. Lu. ij. Iste igit̄ rex angeloz habuit speciale habitaculū. de quo dic̄ p̄s. xliij. Do-
mine pat̄ celestis quis habitabit in taberna-
culo tuo. ⁊ respondit spiritu sancto inspira-
tus. Qui ingredit̄ sine macula. ⁊ operat̄ ius-
ticiam. Et ille fuit x̄ps qui solus in mūdum sine macula est ingressus. Sicut testatur bea-
tus Gregori⁹. xj. moralīū. exponēs illd̄ Job xliij. Quis pōt facere mūdū de imundo con-
ceptum semine dicēs. Incarnatus domini i-
tutus solū vidit in mūdū hoīem de immun-
do semine non esse conceptū. qui sic i mūdū venit vt nihil haberet de imūda cōceptione

Sermo

neq; enī ex viro ⁊ femina sed spū sancto ⁊ ex maria v̄gine p̄cessit. Sol⁹ ḡ in carne sua ⁊ mundus exiit. q; nō p carnalē delectatōez verit. Hec Gre. iō ip̄e solus i. b. v̄gine que ē tabernaculū b̄ndictū habitauit. **E**t cōpat enī ip̄a tabernaculo duplici rōe. s. reuerētie. ⁊ cōtinētie. q; s; aplz ad Heb. ix. duplex ps erat in tēplo. vna q̄ s̄cta dicebat. ⁊ hec erat cōis pp̄lo laicali. Alia scōruz vocabat ⁊ hec erat t̄te sanctitatē ⁊ reuerētie q; null⁹ ad eaz intrabat nisi solus p̄t̄ifex. ⁊ t̄m semel i anno Sicecclesia catholica h; duas ptes. Vna que d̄r sc̄a q̄ oib⁹ sanctis ē cōis. Alia sancta scōz. ⁊ hec ē solū virgo maria sic attestat Amb. in Omel. hodierna dicēs dignā donationē super omnes ceteros illa debet habere. p̄ quaz oē sancti sanctificat. Dicit enī xp̄s sanctus sanctorz. dicit ⁊ ip̄a sc̄a scōz. Et hanc solam summus sacerdos xp̄s ingressus ē fm qd figuratuz ē Ezech. xliij. vbi legit. p̄porta hec clausa erit ⁊ nō aperiet. ⁊ vir non trāsit p̄ eā. qm̄ dñs de⁹ isrl ingressus ē per eam. Secundo. b. virgo dicit tabernaculū cōtinētie. Tabernaculū enī moisi cōtinebat thuribulū aureū. archā federis in qua erat virga aaron q̄ floruit tabule testamenti ⁊ vna aurea habēs māna. sic Maria p̄tinebat thuribulū aureū. hoc ē sanctā p̄uersationē. De q̄ dicit Amb. li. ij. de virginitate pte. j. tal fuit. Maria vt ei⁹ vnica vita sit oibus discipula Et subdit. quātū in vna v̄gine sp̄s x̄tutum enituit secretū verecūdie. vexillū fidei. deuotionis obsequiū ostendit. Habiuit in se Maria archam testamēti. s. xp̄m int⁹ ē v̄ga aarō rōe equitatis in regia dignitate fm illd Virga directionis. v̄ga regni tui. Erāt ibi tabule testamēti rōne viri ex duabus naturis i p̄sone vnitate. ⁊ ibi vna aurea h̄ns māna rōe pietatis in sacramēti libertate fm illd. ps. p̄luit illis māna ad manducādū. ⁊ hoc quo ad scdm. Quātū ad tertiū sciendū q; solennes ⁊ maxime ecclie ⁊ tabernacula in quibus copus xp̄i debet seruari et adorari p̄ maiores terre dños fundari cōsueuerūt. ⁊ ille qui maior ⁊ potētior ē primū lapidē ponere i fūdamēto p̄sueuit. Qd pulchre figuratū ē. iij. Regl. vj. De solēni tēplo Salomonis i quo debebāt seruari reliquie antiqui testamenti. qd ⁊ maior in hierl̄m fundauit Salomon de auro. tabulis cedrintis ⁊ lapidibus preciosis Et pie credendū ē q; ip̄e ad deuotionē p̄mū lapidē in fundamēto collocauit. **A**distice. b. v̄go Maria ē tabernaculū qd multis gratijs ē fabricatū ⁊ fundatū. q; in ea debebat corp⁹ xp̄i. ⁊ diuinitatē reliquie p̄seruari

⁊ adorari. sicut p; de Iohanne baptista qui adhuc in vtero matris sue cognouit xp̄m eē presentē ⁊ exultādo ipsū adorauit. Luce. j. Ideo dñs altissimus ⁊ maxim⁹ inter omnes ipsam fundauit fm illud ps. Ip̄e fundauit eā altissim⁹. ⁊ p̄mū lapidē. hoc est gratiā sanctificantē in ip̄am posuit. fm illud Job. viij. Qui sine peccato ē vestrū p̄mus in illam lapidē mittat. Dicit enī naturales. qñ aliqua arbor ē corrupta ex vetustate illi⁹ arboris radix d; aperiri ⁊ lapis in eam proijci vel iponi. tūc materia infructuosa effluit. ⁊ bonū nutrimentū arbor ad se trahit ⁊ fertilis efficitur. quā pri⁹ sterilitas occupauit. p̄der arbores significant. hoies. fm illud Math. viij. Vnde homies vt arbores. illi erant ex vetusto peccato p̄moz parentū steriles ⁊ corrupti q; mortui fm illud. j. Cor. xv. In adam om̄s moriunt. Sic ⁊ virgo maria fm doctores ex originali fuit corrupta. Ideo necesse fuit vt in ea poneret altissim⁹ lapidē sanctificantem ⁊ gratiā que fuit maior in ea q̄ in aliquo sancto. Recte enī sicut lapis qui in fundamento ponit cōiter ē oibus maior. Ideo dicit Bern. in sermone puto q; copiosior sanctificationis benedictio in mariā descēdit. q̄ nō solū purgauit. sed deinceps ne peccaret cōseruauit ⁊ hoc quo ad tertium.

Sermo de sancta Lucia.

Lucerna splēdēs super candelabrū suū. ⁊ species faciei mulieris super etatem stabilem. Ecclesiastici. xxvj. **D**icit Dionysius cū alijs naturalibus. Lux ē substātia in se sistēs. aq; pcedit irradiatio cōmunis ⁊ illuminatio corporū aliorū. semper enim in se lucet lux. s; non semp illuminat. sed solum quando inueniēs corp⁹ habens naturam aptam illuminationi vt ait Aug⁹. **A**lystice per lucē br̄a Lucia q̄ a luce nomē habet merito designatur. De qua dicit illud Sapientie. vij. Luci cōparata inuenta est prior. Recte sicut lux habet pulcritudinē in aspectiōe. fm illd Amb. Lux ē pulchritudo omnis creature visibilis cuius gloriā maxime est in aspectu que cuncta mundi membra laudibus facit digna. Habet etiā lux diffusionem sine inquinatiōe quia p̄ quecunq; immunda diffundit nō cōinquinabitur. Habet ⁊ longissimā lineam sine more dilatione. Ita. b. Lucia habuit pulchritudinē virginitatis sine aliqua corruptiōe. q; nec mentali. ergo nec corporali. Quare dicit Gratian⁹ et habet. xxxij. q. v. Reuera. Nō inq̄nat corp⁹. nisi des p̄sensu mētis